

Medlem af Inatsisartut
Anda Uldum, Demokraterne

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 2011-84 vedr. Ordblinde

Naalakkersuisut takker for dine spørgsmål

1. "Al forskning viser, at det er i de første år i skolen, eleverne skal "knække koden". Det vil sige, at eleverne gerne skal være i gang med at læse i løbet af 2. Klasse."

Da jeg har interesse i emnet vil jeg bede Naalakkersuisut om at være mere konkrete med hensyn, hvilken forskning, der henvises til.

Svar:

Tilbage i 1990'erne blev der lavet forskning på Bornholm af psykolog Jørgen Frost. Han beskrev, hvad der skal til, for at skolebegynderne kommer i gang med en læseudvikling. De skal være parate til at tage fra, når den egentlige læseundervisning starter. Han udviklede det materiale, som nu er oversat til grønlandsk: Oqaatsinik Pinnguaatit.

Der findes mange skrifter, som beskriver projekter om at komme hurtigt i gang med læseudviklingen, her et lille, aktuelt udvalg:

Arnbak, E & Borstrøm, I 2007

Projekt med formål at udvikle procedure til identifikation af elever med risiko for dysleksi i begyndelsen af 3. Klasse.

Frost, J 2001

Forskelle i læse- og staveudvikling hos begynderlæsere med henholdsvis høj og lav fonembevidsthed (Differences in reading development among beginning-readers with high versus low phonemic awareness on entering grade one. *Reading and Writing. An interdisciplinary Journal*, 14, 615-642

Petersen, D. K. 2003

Fokus på udtalen – et nyt dansk forskningsprojekt. *Nyt om Ordblindhed*, nr. 37

2. "Desuden bør skolen hvert halve år undersøge elevernes læsestandpunkt ved hjælp af diagnosticerende læseprøver. I november og maj måned undersøges elevernes læsefærdighed på 2., 3., 4. og 5. Klassetrin og resultaterne skal danne baggrund for den videre undervisning i klassen".

Hvilke skoler udfører disse undersøgelser og hvilke gør ikke? Hvordan sikrer Naalakkersuisut sig, at undersøgelsens resultater bliver brugt aktivt i undervisningen på de enkelte skoler?

14. april 2011
Sagsnr. SJ-STD-ADCH
Dok. Nr. 478237

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Fax: +299 32 20 73
Email: kiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Svar:

Naalakkersuisut har ikke oplysninger om hvorvidt enkelte skoler eller kommuner anvender disse læseprøver, da det er op til de enkelte kommuner og skoler at gennemføre disse undersøgelser. Naalakkersuisut kan derfor ikke tvinge enkelte kommuner til at bruge deres undersøgelsesresultater på en bestemt måde.

PPR-Nord i Qaasuitsup kommunia har gennem de seneste år haft fokus på læsning. Rådgivningslærere for specialundervisning på kommunens skoler er blevet uddannet til at varetage opgaven med at undersøge elevernes læsestandpunkt ved hjælp af læseprøver på skolens elever på de pågældende klassetrin. Rådgivningslærerne retter læseprøverne og opgør resultaterne. Herefter indsender de resultaterne til PPR-Nord. Konsulenten på PPR har derefter givet tilbagemelding til samtlige skoler med rådgivning om hvilke elever, der er bekymring for, og for hvem der skal tilrettelægges en helt særlig målrettet undervisning. Det bliver herefter rådgivningslæreren på skolen, der skal formidle forslag til undervisning af de svageste elever.

3. ”Ja, der er forskel på den indsats, som by- og bygdeskoler kan give. Fordi der er forskel på lærernes uddannelse på de forskellige skoler, er der også forskel på den mulighed for undervisning, som lærerne kan give. Denne forskel kan udjævnes ved at alle lærere, der underviser i læsning har en læreruddannelse”.

Hvordan påtænker Naalakkersuisut at sikre, at alle lærere, der underviser i læsning har en læreruddannelse? Hvad ser Naalakkersuisut af andre løsningsmodeller?

Svar:

Det er vigtigt at understrege, at kommunerne suverænt står for planlægningen og gennemførelsen af undervisningen – også i læsning og skrivning.

Skolerne skal være opmærksomme på, at lærerne er bevidste om, hvordan læseprocessen forløber. Lærerne skal have viden om bogstavernes lyd. De skal kende til fonemerne, og de skal vide, hvor vigtigt det er for læseprocessen, at eleverne hurtigt bliver i stand til at mestre lydprincippet. Har eleverne vanskeligheder på dette felt, er det vigtigt at arbejde intenst med disse elever, så de får en chance for at forstå princippet.

Det er vigtigt, at alle lærere / forskolelærere i 1. klasse arbejder med materialet Oqaatsinik Pinnguaatit, så børnene derigennem får de første erfaringer med ord, sætninger, stavelser og enkeltlyd.

Ligeledes er det vigtigt, at alle forældre taler med deres børn, læser op for deres børn og forlanger, at børnene selv skal formulere sig. Det er vigtigt for den kommende læseundervisning, at børnene har et godt og nuanceret talesprog, og at de har en god udtale. De skal være vant til at formulere sig.

Naalakkersuisut agter derfor at gå i dialog med Inerisaavik om fremtidige indsatser på områder med henblik på at drøfte fremtidige kurser og efteruddannelsesmuligheder ud over de tilbud, der allerede eksisterer i dag.

4. ”Det giver ikke mening (i første omgang) at undersøge, om eleverne er ordblinde”.

Naalakkersuisut bedes uddybe, hvorfor man er af den holdning, at det ikke giver mening at undersøge om eleverne er ordblinde.

Svar:

Man kan ikke finde ud af, om et barn er ordblind, før barnet har været undervist i læsning.

Der findes ikke en egentlig ordblindetest i Grønland.

Hvis et barn er ordblind, vil det sige, at det har store vanskeligheder med at omsætte lyd til bogstav og omvendt. Og det kan man først finde ud af, når barnet er i gang med at lære om bogstaver og lyd.

Ordblindhed er kendetegnet ved store vanskeligheder med at lære at afkode de skrevne ord. Man kan sige, at ordblindhed er vanskeligheder med at lære skriftens lydprincip. Skriftens lydprincip er, at der til hver lyd svarer et bogstav.

Når barnet starter i skole, begynder en systematisk undervisning i, hvordan sproget er bygget op af sætninger, ord, stavelser og enkeltlyd. Det sker i den nævnte rækkefølge.

Mange skolebegyndere kan have svært ved at lære at læse og skrive. Læreren må derfor vurdere, hvad der ligger til grund for vanskelighederne. Det kan være eleven har vanskeligheder, fordi han lærer langsomt, har en dårlig hukommelse, har en forsinket eller mangelfuld sproglig udvikling, er ordblind, eller fordi barnet ikke er stimuleret hjemmefra. Læreren skal gøre en forskellig indsats alt efter vanskelighedernes art.

5. Naalakkersuisut bedes redegøre for, hvad man foreløbig har fået ud af konferencen om tiltag for læse- og skrivesvage voksne, der blev afholdt i Nuuk den 22. Og 23. Marts. I redegørelsen bedes Naalakkersuisut oplyse, hvilke initiativer man allerede nu påregner at iværksætte.

Svar:

Den nordiske Konference omkring voksnes læse- og skrivefærdigheder, afholdt i Nuuk d. 22-23 marts, satte fokus på erfaringsudveksling på tværs af Norden. Konferencen behandlede blandt andet emner som motivation, virksomhedsinddragelse, tests og metoder til undervisning af voksne med læse og skriveproblemer. Deltagerne fik under konferencen kontakter på tværs af Norden og konkrete metoder til fordel for videre fokus på området.

I forlængelse af den nordiske konference, inviterede Naalakkersuisut de grønlandske deltagere til at holde en konferencedag d. 24 marts, hvor deltagerne udarbejder anbefalinger til fremtidige initiativer til forbedring af voksnes læse og skrivefærdigheder i Grønland. Disse anbefalinger vil blive præsenteret for Naalakkersuisoq Palle Christiansen og Ove Karl Berthelsen, hvor efter der vil blive taget stilling til hvilke tiltag man videre ønsker at igangsætte.

Med venlig hilsen